

UNIVERZA V LJUBLJANI
FILOZOFSKA FAKULTETA
ODDELEK ZA SLOVENISTIKO

ANAMARIJA CEMIČ

**Leposlovje v *Domovini*
(1932–1941)**

Diplomsko delo

Mentor: red. prof. dr. Miran Hladnik

Dvopredmetni univerzitetni študijski program
prve stopnje: Slovenistika

Raka, 2019

Zahvala

Zahvaljujem se mentorju red. prof. dr. Miranu Hladniku za prijaznost, strokovno pomoč in čas.

Zahvala gre tudi staršem za neumorno podporo in zaupanje.

Metka, hvala! S tabo je študij minil lepše in manj stresno. Skupaj sva postali gurujki v improviziranju, načrtovanju in opravljanju obveznosti tik pred zdajci. Izplačalo se je.

Hvala, tebi, Tine, ker verjameš, me spodbujaš, z mano potuješ in zasleduješ isti cilj. Četudi sva, tako se zdi, vedno bliže, upam, da ga nikoli ihte ne sklativa.

Lucija, moja draga sestra, zaupnica in šepetalka, mislim, da veš, da si razjasnila marsikateri vikend, s pogovorom prinašala delčke doma in v moji odsotnosti negovala vse tisto, kar ni našlo mesta v moji poznonedeljski prtljagi.

In nenazadnje moji ljubi Elin.

Izveček

Leposlovje v *Domovini* (1932–1941)

Diplomsko delo predstavlja leposlovje v liberalnem časopisu *Domovina* med letoma 1932 in 1941. Osrednji del naloge je kronološko urejena bibliografija in njena postavitev na Wikivir. Statistična obdelava bibliografije prikazuje leposlovno produkcijo po letnikih, razmerja med domačo in prevedeno literaturo, delež znanih in anonimnih avtorjev, deset najdaljših leposlovnih del, produktivnost posameznih avtorjev, najpogostejše zvrstne oznake v podnaslovih in podnaslovljena dela ter koledarske zgodbe po letnikih.

Ključne besede: *Domovina*, bibliografija, leposlovje v časnikih, Wikivir

Abstract

Literature in newspaper *Domovina* between 1932 and 1941

This thesis presents literature in liberal newspaper *Domovina* between the years 1932 and 1941. The main goal of this thesis was to chronologically arrange the bibliography and upload it to Wikisource. Statistical analysis of the bibliography shows literary production according to the year of issue, ratio of literary works by domestic authors to translated literature, ratio of known to anonymous authors, ten longest literary works, literary productivity of individual authors, the most common genre markers in subtitles and chronological list of subtitled works and calendar stories.

Key words: *Domovina*, bibliography, literature in newspaper, Wikisource

Kazalo

1	Uvod.....	7
2	Domovina	8
2.1	Vsebinska in formalna delitev časnika Domovina med letoma 1932 in 1941	8
2.2	Funkcija leposlovja v <i>Domovini</i>	9
3	Bibliografija leposlovja v <i>Domovini</i> 1932–1941.....	10
	1932	10
	1933	12
	1934	14
	1935	16
	1936	18
	1937	19
	1938	20
	1939	22
	1940	23
	1941	24
4	Analiza leposlovnih del v <i>Domovini</i> 1932–1941.....	25
4.1	Leposlovje po letih.....	25
4.2	Domača in prevedena literatura	26
4.3	Dolžina tujih in slovenskih del	29
4.4	Avtorstvo	30
4.5	Podnaslavljanje del	32
4.6	Koledarske zgodbe.....	34
5	Zaključek	38
6	Viri in literatura	39

Kazalo grafikonov

Graf 1: Objave leposlovja po letih	25
Graf 2: Razmerje med domačo in prevedeno literaturo	26
Graf 3: Domača in prevedena literatura po letnikih.....	27
Graf 4: Deset najproduktivnejših avtorjev	30
Graf 5: Zvrstne oznake v podnaslovljenem leposlovju.....	32

Kazalo tabel

Tabela 1: Abecedni seznam tujih avtorjev	29
Tabela 2: Deset najdaljših proznih del v Domovini.....	29
Tabela 3: Identiteta avtorjev	31
Tabela 4: Prikaz podnaslovov po letih	34
Tabela 5: Koledarske zgodbe po letih.....	37

1 Uvod

V diplomskem delu analiziram leposlovje v liberalnem časniku *Domovina* med letoma 1932 in 1941. Vsi letniki so prosto dostopni na spletni strani Digitalne knjižnice Slovenije.

Delo je nastalo v več korakih. V prvem sem pregledala izbranih deset letnikov *Domovine* in natančno popisala vse leposlovje. V drugem koraku sem nastalo bibliografijo analizirala. Zanimala me je literarna produkcija po letnikih, razmerje med domačim in prevedenim leposlovjem, dolžina leposlovnih del, njihovo podnaslavljanje ter žanr koledarske zgodbe. Posebno pozornost posvečam tuji literarni produkciji – tuje avtorje sem uredila v abecedni seznam, tako da sem dopolnila sicer manjkajoče bibliografske podatke v *Domovini* – in avtorjem, ki so ustvarjali pod psevdonimi in kraticami.

V zadnjem, tretjem delu diplomske naloge sem zbrano bibliografijo uredila v smiselno celoto in jo skupaj s povezavami do ustreznih številk *Domovine* na spletni strani Digitalne knjižnice Slovenije objavila na Wikiviru.

2 Domovina

Časnik *Domovina* je samostojno izhajal med 1. februarjem 1918 in 25. aprilom 1941. Med vojno je *Domovina* združila moči s *Kmetskim listom* in v taki obliki izhajala vse do konca oktobra 1944.

Časnik je zagovarjal liberalne nazore in bil protiklerikalno (ne pa tudi protikatoliško) usmerjen (Skalicky 1998: 11). Večkrat je obravnaval za Kraljevino Jugoslavijo občutljivi temi – položaj Primorske in Koroške zunaj meja kraljevine. V člankih opazimo navdušenje nad jugoslovansko kraljevo družino, liberalnim telovadnim društvom Sokol, seveda pa ustvarjalci vsebin niso pozabili na pomembne politične dogodke tako v svetovnem kot slovenskem merilu. V obravnavanih letih (1932–1941) tako presenetljivo zasledimo novice in poročila z afriške celine, Južne in Severne Amerike ter Azije in, seveda, Evrope. Jeseni 1934 izčrpno poroča o atentatu na jugoslovanskega kralja Aleksandra I. Karađorđevića.

Časnik *Domovina* je v svojih začetkih izhajal enkrat tedensko, izjema je bilo le leto 1920, ko nekajkrat izidejo tri številke tedensko, a se jim to finančno ni izšlo (Skalicky 1998: 11). *Domovina* je obsegala 12 strani, drugače pa je bilo s posebnimi izdajami ob božiču in veliki noči – te so imele 28 strani. Med nemško in italijansko zasedbo slovenskega ozemlja aprila 1941 je petnajsta številka izšla na zgolj osmih straneh.

V svojem samostojnem triindvajsetletnem obstoju so *Domovini* urednikovali: Emil Vodeb (1918–1919), Milan Plut (1920), Luka Sila (1921), Jože Hojkar (1922–1923), Andrej Ražem (1924–1925), Filip Omladič (1926–1941). V medvojnem času in sodelovanju s *Kmetskim listom* urednikujeta Filip Omladič (1941–november 1942) in Davorin Ravljen (november 1942–konec izhajanja).

2.1 Vsebinska in formalna delitev časnika *Domovina* med letoma 1932 in 1941

Na prvi strani se nahaja komentar o aktualnem političnem ali gospodarskem dogajanju ter poročila o pomembnejših dogodkih, v nadaljevanju sledijo politične in gospodarske novice iz domovine in tujine ter prispevki dopisnikov iz slovenskih krajev v rubrikah: Politični pregled, Gospodarstvo, Dopisi in Domače novice. Na zadnjih straneh (običajno strani 9–11) je rubrika Naši na tujem s prispevki o življenju in delovanju slovenske diaspore v tujini, Iz popotnikove torbe, novice iz

Prekmurja pod rubriko Prekmurski vestnik, nasvete za žensko bralstvo v rubriki Ženski vestnik, Zanimivosti in Za smeh in kratek čas. Zadnjo stran praviloma zasedajo reklame in oglasi.

Leposlovje (predvsem) v nadaljevanjih se je praviloma nahajalo v podlistku od druge do šeste strani. Leposlovje, ki ni predmet podlistka, je takoj za Domačimi novostmi.

2.2 Funkcija leposlovja v *Domovini*

Leposlovje v *Domovini* po večini nima estetske funkcije. Značilne so humoreske, povesti in črtice, s folklorno, tendenčno in ljubezensko tematiko. Nekaj je tudi romanov in pesmi. Skalicky (1998: 58) omenja naslednje funkcije leposlovja v *Domovini*:

- zabava,
- ustvarjanje določenega vzdušja,
- ozaveščanje,
- oživljanje starih ljudskih pripovedk.

3 Bibliografija leposlovja v *Domovini* 1932–1941

1932

- Ivan Albreht: Mora. Letnik 14 (1931). Št. 52; Letnik 15 (1932). Št. 1–22.
- S.: Trije junaki. Št. 1.
- Edvard: Kaj mi je povedal stric Jože o čarovnicah. Št. 1.
- France Kojnik: Mrtvi lovec. Ljudska pripovedka. Št. 1.
- Gustav Strniša: Cigankino prerokovanje. Št. 2.
- Silvester: Kranjski Janez in tripolitanski lovec. Št. 2.
- Soteščan: Križ na robu gozda. Povest iz minilega stoletja. Letnik 14 (1931). Št. 49–52; Letnik 15 (1932). Št. 1–13.
- Soteščan: Požar v kleti. Dogodbica. Št. 9.
- Soteščan: Dva hlapca. Dogodbica. Št. 10.
- Soteščan: Beračeve skrivnosti. Št. 13.
- Muljavski: Pogodba med kofetarico in fajfarjem. Št. 13.
- Ivan Albreht: Pohabljenec. Št. 13.
- Ivan Albreht: Prošnja procesije. Št. 13.
- Vinko Bitenc: Pirhi svete Katarine. Šaljiva zgodba. Št. 13.
- Dobrovec: Vstajenje v letu 1932. Št. 13.
- Soteščan: Strah v sodčku. Št. 13.
- France Kojnik: Skopuljin velikonočni žegen. Št. 13.
- Milka Adamičeva: Osveta ciganke. Št. 13.
- Matija Belec: Dva z vodo polita vasovalca. Št. 13.
- S.: Štor s podplati. Št. 13.
- Lojze Primožič: Občinska seja. Št. 13.
- Ivan Albreht: Oče in sin. Št. 13.
- Ivan Albreht: Vinkovi pirhi. Št. 13.
- Muljavski: Kako je Bog ustvaril Kranjca in Hrvata. Št. 13.

- Ivan Albreht: Za balo. Št. 13.
- Muljavski: Vaški navihanci. Št. 14.
- Rudolf Kresal: Obsojena. Št. 14.
- Soteščan: Kako je prišel vrag po Katro. Št. 14.
- Matija Belec: Dve grozni noči. Št. 14.
- Soteščan: V kraljestvu smrti. Sanjska zgodba. Št. 14.
- K. V.: Dve pripovedki o zakladu. Št. 14.
- Ivan Albreht: Suha roba. Št. 14.
- Soteščan: Pokroviteljstvo. Št. 14.
- Soteščan: Trnjeva pot ljubezni. Povest iz starih časov. Št. 15–25.
- Janez Blatnik: Bojevita Albina. Št. 17.
- Muljavski: Neumna žena in moder mož. Št. 17.
- S.: Izpreobrnjeni vinski bratec. Št. 17.
- Edvard: Triperesna deteljica. Št. 19.
- Soteščan: Čudovita dela. Ljudska pripovedka. Št. 22.
- Soteščan: Dober izgovor. Št. 22.
- Edvard: Pozabljiv tat. Št. 22.
- Gustav Strniša: Ljubezen in strast. Št. 23–36.
- Soteščan: Grenko vino. Št. 15–25.
- Soteščan: Skrivnost usode. Povest. Št. 27–38.
- J. P.: Vzrok ločitve. Št. 27.
- Muljavski: Če je fant zaljubljen. Vesela vaška zgodba. Št. 27.
- J. Č.: Vidov dan. Št. 28.
- Ivan Albreht: Pod snegom. Št. 29.
- Milan Stante: Gospod ... Št. 31.
- Gustav Strniša: Greh in pokora. Št. 37–50.
- Milka Adamičeva: Zločinka. Št. 39–45.
- Ivan Albreht: Pet minut. Št. 41–42.
- Soteščan: Skrivnost občinske sirote. Povest. Letnik 15 (1932). Št. 46–53; Letnik 16 (1933). Št. 1.

- Edvard: Ciganova osveta. Št. 52.
- Soteščan: Praznik ljubezni. Št. 52.
- Janko Kač: Muzikant. Božična zgodba mladega dobičkarja. Št. 52.
- Soteščan: Božič v tujini. Št. 52.
- Gustav Strniša: Božič gospe Kristine. Št. 52.
- Edvard: Morô je oklestil. Št. 52.
- Edvard: Osramotil ga je. Št. 52.
- Soteščan: Zgodbe vaškega mesarja. Št. 52.
- Soteščan: Nočna perica. Št. 52.
- Edvard: Obračati na dva oči. Št. 52.
- Muljavski: [T]a prešmentana ljubezen. Št. 52.
- A.: Brankec piše Jezuščku. Št. 52.
- Gustav Strniša: Smrt citrarja Jožeta. Št. 52.
- Soteščan: Črni maček. Pripovedka. Št. 52.
- Vekoslav Dolan: Pesem bednih otrok. Št. 52.
- Ivan Albreht: Lokvarjev? Drejče. Št. 52.
- Edvard: Duša iz vic se mu prikazala. Pripovedka. Št. 52.
- Belokranjska narodna: Ive bere glive. Št. 52.
- Pohorski: Črna kača. Pripovedka. Št. 52.
- Muljavski: Skopuh Grabež. Pripovedka. Št. 52.
- Hugo Salus: Pisarski doktor. Letnik 15 (1932). Št. 53; Letnik 16 (1933). Št. 1–4.

1933

- Mirko Brodnik: Goljava. Povest iz naših dni. Št. 2–24.
- Matija Belec: Kako je Ančkin Andrašek na sveto noč kradel kokoši. Št. 2.
- Muljavski: Če dekle ljubi fanta dva ... Št. 4.
- Soteščan: Mejnik. Povest. Št. 5–15.
- Matija Belec: Velikonočni pozdrav »Domovini«. Št. 15.

- Vinko Bitenc: Začarani ženin in uročena nevesta. Št. 15.
- Soteščan: Novo življenje. Št. 15.
- Gustav Strniša: Nepričakovana zaroka. Št. 15.
- Soteščan: Tat v volčji jami. Dogodbica. Št. 15.
- Soteščan: Spreobrnjeni župljani. Dogodbica. Št. 15.
- Gustav Strniša: Velikonočna srečka. Št. 15.
- A. S.: Povest starega Gašperja. Št. 15.
- Gustav Strniša: Sebi jo je zagodel. Št. 15.
- Soteščan: Brneča vrba. Dogodbica. Št. 15.
- Soteščan: Uslišana želja. Dogodbica. Št. 15.
- France Kojnik: Zgodovina starega križa. Pripovedka. Št. 15.
- Anton Plohl: Zvita buča. Pripovedka. Št. 15.
- Josip Poljšak: Uganka. Pripovedka. Št. 15.
- Soteščan: Žaba čarovnica. Št. 15.
- Soteščan: Kako je Špingelj škrate streljal. Dogodbica. Št. 15.
- Matija Belec: Srečen bebec. Št. 15.
- Ivan Albreht: Dvakrat Zvijovič. Št. 15.
- Ivan Albreht: Bogastvo zvestobe. Št. 20–24.
- K. M.: Črni mož. Povest iz preteklih dni. Št. 25–41.
- Soteščan: Tajnosti gorske vasice. Povest iz prošlega stoletja. Št. 25–35.
- P. Čehov: Strahovi. Št. 25.
- Ivan Tavčar: Moja sestra Špelica. Št. 27.
- D. H.: Zvest pes. Št. 28.
- Ivan Albreht: Divje mladje. Št. 36–38.
- Gustav Strniša: Zadnji rokovnjač. Št. 39–51.
- Protazij Celestinič: Pogumna Katrica. Št. 43–44.
- Richard Voss: Dva človeka (Prevod Boris Rihteršič). Letnik 16 (1933). Št. 45–53; Letnik 17 (1934). Št. 1–30.
- Soteščan: Božični zvonovi. Št. 51.
- Peter Koren: Tujec. Št. 51.

- I. A.: Prazniki na fronti. Št. 51.
- Gustav Strniša: Sveti večer Janeza Selana. Št. 51.
- Janko Kač: Razburljiva božična zgodba. Št. 51.
- Rafael Mihač: Najsrečnejša vaščana. Št. 51.
- Soteščan: Zgodbe vaškega strica. Št. 51.
- Gustav Strniša: Čiček in njegove jaselce. Št. 51.
- Miha Klevže: Velika [...]. Št. 51.
- Miha Klevže: Žene v Balunjači. Št. 51.
- Ana Trdinova: Roparji v Balunjači. Št. 51.
- Miha Klevže: Cerkvica sv. Miklavža v Ravnem. Št. 51.
- Miha Klevže: Jama za cerkvijo sv. Miklavža. Št. 51.
- Matija Jančič: Pogreznjena vas na Fermilah. Št. 51.
- Matija Jančič: Čarovnice pri sv. Marjeti. Št. 51.
- Miha Klevže: Sv. Lenart. Št. 51.
- Miha Klevže: Roparica v Poljčanskem jarku. Št. 51.
- Miha Klevže: Bočka uganka. Št. 51.
- Soteščan: Ob križu na razpotju. Pripovedka. Št. 51.
- Soteščan: Grob neznanega umorjenca. Pripovedka. Št. 51.
- Soteščan: Škratelj. Dogodbica. Št. 51.
- Lužiško-srbske pravljice: Neumni Janez. Št. 51.
- Melhijor Gašperič: Zvijaja posestnika Srakopernika. Letnik 16 (1933). Št. 52; Letnik 17 (1934). Št. 1.
- I. A.: Bertina svila. Št. 52.
- Soteščan: Žvižg na prste. Pripovedka. Št. 52.

1934

- Franc Blatnik: Kočo so mu prodali. Št. 2.
- Soteščan: Dedinja grajskih zakladov. Povest iz davnine. Letnik 17 (1934). Št. 3–30.
- Velikonočno veselje. Št. 13.

- Soteščan: Novo življenje. Št. 13.
- Gustav Strniša: Starega Damjana najlepša velika noč. Št. 13.
- Soteščan: Kako je prišel vrag po dušo. Št. 13.
- Soteščan: Po zvijači si je pridobil nevesto. Št. 13.
- Soteščan: Pod kadjo. Dogodbica. Št. 13.
- Kako sta Janez in Tomaž pobijala brezposelnost. Št. 13.
- Gustav Strniša: Zvesta ljubezen. Št. 13.
- Soteščan: Zakaj je bil Kragulj privezan. Dogodbica z bojišča. Št. 13.
- Hans Hauptmann: Smrten polet. Št. 13.
- J. P. Jacobsen: Kuga v Bergamu (Iz danščine). Št. 14.
- Peter Rosegger: Dobra soseda (Iz nemščine). Št. 15.
- Bodi z živaljo dober. Birmánska pravljica. Št. 16.
- Soteščan: Podobnost. Št. 25.
- Soteščan: Vaški čarovnik. Pripovedka iz Črnega grabna. Št. 26.
- Janez Čmerika: Noge je pozabil doma. Št. 26.
- Ivan Albreht: Golški svetnik. Št. 31–38.
- Milka Adamičeva: Polkovnikov grob. Št. 31–50.
- Po Maksimiljanu Kernu priredil B. R. Faraonov dedič. Povest iz nekdanjih dni. Letnik 17 (1934). Št. 39–52; Letnik 18 (1935). Št. 1–39.
- Goričanovi spomini. Letnik 17 (1934). Št. 42–43, 47–50, 52; Letnik 18 (1935). Št. 1.*
- Anton Ingolič: Cumbekov Južek. Št. 51.
- Ivan Albreht: O krojaču in začarani kozi. Št. 51.
- Ivan Albreht: Ozdravljene klepetulje. Št. 51.
- Soteščan: Božična noč. Št. 51.
- Soteščan: Sveta noč ga je vrnila. Božična dogodbica. Št. 51.
- Cigan in medved (Ruska pravljica). Št. 51.
- Soteščan: Divja žena. Pravljica. Št. 51.
- Franjo Klučnik: Čarobno seme. Pravljica. Št. 51.
- Boris Rihteršič: Stara pesem o jaselcah. Št. 51.
- Davorin Ravljen: Martin Meh. Št. 51.

- Ludvik Mrzel: Na cesti. Božična slika iz tujine. Št. 51.
- Ivan Albreht: Sveti večer. Št. 51.
- Boris Rihteršič: Cekin. Št. 51.
- Janko Kač: Petrolej. Božična zgodba. Št. 51.
- Gustav Strniša: Božič pri Sv. Volbenku. Št. 51.
- A. B.: Jablana. Božična zgodba iz vojnih časov. Št. 51.
- Matija Belec Bolfanski: Kaj si je kovač Boltežar skuhal za večerjo. Št. 51.
- Soteščan: Zgodbe kvaternega tedna. Št. 52.

1935

- Soteščan: Razbojnik. Povest iz starih časov. Št. 1–6.
- Melhijor: Gospod Brencelj kot pisatelj. Št. 1.
- Soteščan: Kako je hodil duh po dediščino. Resnična zgodba. Št. 1.
- Edvard: Žalostnoveseli dogodek človeka brez duše. Št. 1.
- Sven Elvestad: Pest. Kriminalni roman (Iz norveščine prevedel: J.M.). Št. 7–12.
- Milka Adamičeva: Uboj na Poljanah. Resnična zgodba. Št. 16.
- Gustav Strniša: Za žalostno veselje. Št. 16.
- Ivan Albreht: Velika noč. Št. 16.
- Davorin Ravljen: Ob uri duhov. Dogodek v noči velikega ponedeljka. Št. 16.
- Soteščan: Novo življenje se budi. Št. 16.
- Rudolf Kresal: Konec starega Matijca. Št. 16.
- Mirko Brodnik: Jernej pride iz ječe. Št. 16.
- Anton Ingolič: V službo. Št. 16.
- Soteščan: Od mrtvih je vstala ... Dogodbica. Št. 16.
- Matija Belec Bolfanski: Kako je dal Jošt blagosloviti velikonočne dobrote. Št. 16.
- Kristus je vstal. Št. 16.
- Boris Rihteršič: Lao in njena lutka. Št. 16.
- Eremit Valentin: Zaklad na gradu Vodrižu. Št. 16.
- Soteščan: Ovojke. Dogodbica z bojišča. Št. 17.

- Gašper Česen: Skrivnostna pisma. Št. 17.
- Soteščan: Iz mojih spominov. Št. 18.
- Gustav Strniša: Kip vstajenja. Št. 18.
- Soteščan: Kako je Rjavec zagovoril prašiča. Št. 18.
- O duši, ki je prišla po denar. Pripovedka. Št. 18.
- Ivan Albreht: Gozd si umiva noge. Št. 19.
- Soteščan: Začarani sod. Šaljiva zgodba. Št. 19.
- Soteščan: Grajski vitez. Povest iz davnine. Št. 20–31.
- Ivan Kočar: Izgubljeni zaklad. Pravljica. Št. 24.
- S.: Maščevanje. Zgodbica. Št. 26.
- Zakopano bogastvo. Pripovedka. Št. 26.
- O človeku, ki je srečo našel. Št. 28.
- A. I.: Še ena lukarska. Št. 28.
- Sven Elvestad: Skrivnost sivih rokavic. Kriminalni roman. Št. 32–40.
- R. K.: Konec Jernejčevine. Št. 38.
- Soteščan: Skrivnost obljube. Št. 40–45.
- Gabriel Scott: Sivka (Prevedel Boris Rihteršič). Št. 41–49.
- Ivan Slivnik: Usodna žena. Letnik 18 (1935). Št. 46–52; Letnik 19 (1936). Št. 1–23.
- Hector Malot: Doma. Roman sirote. Letnik 18 (1935). Št. 50–52; Letnik 19 (1936). Št. 1–27.
- Vinko Bitenc: Trepetajo mehki glasi. Št. 52.
- Boris Rihteršič: Stari Jaka je sanjal. Št. 52.
- Davorin Ravljen: Kako je Anton Martin Slomšek izpreobrnil Bizeljce. Št. 52.
- Davorin Ravljen: Gospod župnik Vrščaj. Št. 52.
- Soteščan: Štefanov Lojze. Št. 52.
- Radivoj Peterlin Petruška: Po dolgih letih ... Št. 52.
- Milka Adamičeva: Prvi božič v svobodi. Št. 52.
- Vinko Bitenc: Zaroka na sveti večer. Št. 52.
- Matija Belec: Poštni sel in »Domovina«. Št. 52.
- Gustav Strniša: Vse se je poravnalo. Št. 52.

- Crome - Schwiening: Zakonski zapisnik (prevedel J. M.). Št. 52.
- Soteščan: Pri bolniku. Št. 52.
- Rudolf Kresal: Anka. Št. 52.
- Jože Bregar: Veselo presenečenje. Št. 52.
- Tone Koren: Otrok v snegu. Št. 52.
- Soteščan: Prevarani skopuh. Št. 52.
- Soteščan: Čarobna piščalka. Pripovedka. Št. 52.

1836

- Franc Goričan: Peš po Franciji pred 40 leti. Št. 5–20.*
- Eremit Valentin: Zaklad v Hudi luknji. Pripovedka. Št. 5.
- Soteščan: Čez trate gre velika noč. Št. 15.
- Rudolf Kresal: Slovenska cvetna nedelja. Št. 15.
- Gustav Strniša: Razočaranje. Št. 15.
- Vinko Bitenc: Tekma za ženina. Št. 15.
- Soteščan: Pes je ganil gospodarja. Št. 15.
- Gustav Strniša: Rudar na praznike. Št. 15.
- Gustav Strniša: Živi raglji. Št. 15.
- Soteščan: Živ v krsti. Št. 15.
- Gustav Strniša: Konec mlade ljubezni. Št. 15.
- Soteščan: Strah v drevesu. Št. 15.
- Soteščan: Spomin. Št. 15.
- Aleksander Ličan: Spomini iz Sibirije. Iz dnevnika slovenskega vojaka in ujetnika v svetovni vojni. Št. 23–40.*
- Franc Borštnar: Tovorniki. Št. 24.
- Luka Koren: Najlepši dar. Št. 25.
- Po Hedenstierni M. J.: Brata Janez in Peter. Št. 26.
- Po Hedenstierni M. J.: Kako je Peter Lopar snubil. Št. 27.
- Po Merku M. J.: Sreče pot je zveržena. Št. 28–32.

- Soteščan: Pod nesrečno zvezdo. Povest iz minile dobe. Št. 28–38.
- Tone Brdar: Velika ljubezen. Roman iz preteklih dni. Letnik 19 (1936). Št. 33–52; Letnik 20 (1937). Št. 1–16.
- Po Brenckendorfu M. J.: Usodnih 5 minut. Kriminalni roman. Št. 39–46.
- Avgust Šenoa: Kmečki punt. Letnik 19 (1936). Št. 41–52; Letnik 20 (1937). Št. 1–28.
- Sven Elvestad: V zadnjem trenutku. Kriminalni roman. Št. 47–52.
- Soteščan: Mir ljudem. Št. 52.
- Muljavski: Po mrtvaško glavo je šel. Št. 52.
- Ivan Albreht: Andrejačeva sreča. Št. 52.
- Milka Adamičeva: Bedne duše. Št. 52.
- Anton Ingolič: Čudne sanje. Št. 1952
- Vinko Bitenc: Štempiharjevega Blaža nesrečen konec. Št. 52.
- Soteščan: Mrtvi mejaš. Pripovedka. Št. 52.
- Soteščan: Klic iz brezna. Pripovedka. Št. 52.
- Soteščan: Nocoj je sveta noč miru. Št. 52.
- Boris Rihteršič: Jurček gre k polnočnici. Št. 52.
- Ivan Albreht: Tinica. Št. 52.

1937

- Po Harmstorfu J. M.: Žrtev razsipne žene. Št. 1–6.
- Po Merku J. M.: Srce je zmagalo. Št. 7–13.
- Mirko Brodnik: V znamenju sovraštva. Št. 13.
- Boris Rihteršič: Frančka. Št. 13.
- Vinko Bitenc: Zadrugarjev Janez se je izpreobrnil. Vesela velikonočna zgodba. Št. 13.
- Ivan Albreht: Pomladno vstajenje. Št. 13.
- Ivan Albreht: Snubit je šel. Št. 13.
- Srečko Liliija: Skrivnost Franceta Čampe. Št. 13.
- Ivan Albreht: Njegova pot. Št. 13.
- J. M.: Kako sta zadnja večja samca zlezla pod jarem. Št. 13.

- Zajčka romarja. Št. 13.
- Ivan Albreht: Ptičja bolnišnica v beki. Št. 13.
- Tudi znanilci pomladi. Št. 13.
- Vse za mamico. Pripovedka. Št. 13.
- Ne more umreti. Pripovedka. Št. 13.
- Po Klausmannu J. M.: Strahovi v američanovem gradiču. Št. 14–18.
- Anton Ingolič: Kako je Mihov Jok postal pravi zakonski mož. Št. 17.
- Mirko Brodnik: Ljubezen ne umre. Št. 18–45.
- Otto Witt: Skrivnost zlatega rudnika. Kriminalni roman. Št. 19–28.
- Arthur Conan Doyle: Maščevalci iz Indije. Št. 29–45.
- Pavel Hribar: Plaz usode. Letnik 20 (1937). Št. 46–53; Letnik 21 (1938). Št. 1–16.
- Otto Schwerin: Zagonetne tatvine draguljev. Kriminalni roman. Št. 46–47.
- Sadegh Hedayat: Tri kaplje krvi. Št. 48–52.
- Frank Froest: Neznanka s tančico. Kriminalni roman. Letnik 20 (1937). Št. 52–53; Letnik 21 (1938). Št. 1–12.
- Mirko Podgoršek: Božična vejica siromakov. Št. 52.
- Jože Blatnik: Kakor v pravljici. Št. 52.
- Davorin Ravljen: Doživljaji mežnarja Jaka. Št. 52.
- Boris Rihteršič: Berač igra na lajno. Št. 52.
- Katarina Špur: Obesila se je Andričeva mati. Št. 52.
- Ivan Albreht: Z baklo ga je priklicala. Št. 52.
- Mad.: Ciganka mu je prerokovala. Št. 52.
- Tiho maščevanje. Št. 52.
- Ivan Albreht: Božič sirote. Št. 52.
- Sneženka in roža. Pravljica za naše najmlajše. Št. 52.

1938

- Branko Sodnik: Dom je prodan. Št. 1.
- Ivan Albreht: Ožgani strah. Št. 1.

- Mirko Brodnik: Lojzek pojde k stari mami. Št. 1.
- Ivan Albreht: Pot domov. Št. 1.
- Björnsterne Björnson: Dekle z osov (Poslovenil Boris Rihteršič). Št. 13–26.
- Sirota in dvanajst mesecev. Št. 15.
- Po Aschenbornu J. M.: Kvakáč iz Erindija. Afriška živalska zgodba. Št. 15.
- Kar hočejo bogovi, se mora zgoditi. Japonska pripovedka. Št. 15.
- Matija Belec: Velikonočni pozdrav zvestih bralcev »Domovini«. Št. 15.
- Ivan Albreht: Blagoslov bajtarja Jerina. Št. 15.
- Vinko Bitenc: Ljubezen Riharjeve Katre. Št. 15.
- P. D.: Na pragu svobode. Št. 15.
- Boris Rihteršič: Nesreča. Iz romana »Na bregu«. Št. 15.
- Ignac Koprivec: Vrnil se je. Št. 15.
- Katra Špur: Šla je v Francijo ... Št. 15.
- Peter Koren: Miha išče svojega sina. Št. 15.
- Mirko Brodnik: Beg z doma. Št. 15.
- Ivan Albreht: Tilkina cvetna nedelja. Št. 15.
- Po Aschenbornu J. M.: Noj Ombo in njegova družina. Afriška živalska zgodba. Št. 15.
- Branko Sodnik: Otrok na cesti. Št. 15.
- Sv. Notburga in pripovedka o divji ženi. Št. 15.
- James Oliver Curwood: Zlata zanka. Roman. Št. 17–29.
- Boris Rihteršič: Prva bolečina. Št. 22.
- Po L. Ganghoferju priredil B. R.: Vaški apostol. Letnik 21 (1938). Št. 27–52; Letnik 22 (1939). Št. 1–10.
- Po Hirschevi – J. M.: V Valovih graščinskega jezera. Letnik 21 (1938). Št. 37–52; Letnik 22 (1939). Št. 1–5.
- Mirko Brodnik: Srce v okovih. Roman. Letnik 21 (1938). Št. 45–52; Letnik 22 (1939). Št. 1–52; Letnik 23 (1940). Št. 1–12.
- Lojze Planinšek: Božič siromakov. Št. 51.
- Muljavski: Tri narodne o Kristusu in Petru. Št. 51.
- Matija Belec: Naš Tonček. Št. 51.

- Franc Potrpin: Najlepšo deklico si je priboril. Pripovedka. Št. 51.
- Jakob Grmovšek: Poslednji greh. Št. 51.
- Ignac Koprivec: Kako je ujel tatu drv. Št. 51.
- Tone Brdar: Zločinski napad. Št. 51.
- Muljavski: Ozdravil jo je. Št. 51.
- Vinko Bitenc: Marija s pomarančami. Novela. Št. 51.
- Aleksander Ličan: Sveti večer na Volgi. Iz spominov na rusko ujetništvo. Št. 51.*

1939

- Kako si je krojaček pridobil sloves junaka. Pripovedka. Št. 1.
- I. A.: Štefucova skomina. Št. 1.
- Jules Mary – J. M.: Umor na poganskem polju. Kriminalni roman iz predvojnih časov. Št. 6–23.
- Po L. Thomi priredil B. R.: Andrej Šolar. Roman iz predvojnih dni. Št. 12–45.
- Lojze Medved: Velikonočna. Št. 14.
- Ignac Koprivec: Ne, gospod, nisem jezen. Št. 14.
- France Blagotinšek: Hristos voskrese. Št. 14.
- Muljavski: Zdravilni kamenje. Št. 14.
- Lojze Ocvirek: Lekarnar in njegov tekmeč. Št. 14.
- Boštjan Gregorec: Zemlja ga je poklicala. Št. 14.
- Ignac Koprivec: Poslednja velika noč Gregorjeve Gere. Št. 14.
- Hans Christian Andersen: Princeska na grahu. Pravljica. Št. 14.
- Tri želje. Pravljica. Št. 14.
- Matija Belec: Cerkovnik, ki je delal vreme. Št. 14.
- Škratje v Lomaniških gozdovih. Pravljica. Št. 14.
- Matija Belec: Kako je lisica preslepila kmeta. Ljudska zgodba. Št. 14.
- Vlado Meglič: Brez ljubezni ni sreče. Št. 16.
- Vlado Meglič: Najstarejša najprej. Št. 17.
- Lychdorff – M. J.: Ob meji. Zgodovinska povest. Št. 24–28.

- Vilko Hribar: Striček Jakob in nečakinja Zora. Št. 25.
- Po Emi Merkovi: Goreči ogenj brez plamena ... Povest iz predvojnih časov. Št. 29–34.
- Borum. – M. J.: Mož brez imena. Zgodovinska povest iz rusko-turške vojne. Št. 35–37.
- Tanera – J. M.: Naman Abas. Zgodovinska povest iz Sirije. Št. 38–44.
- Po Merkovi J. M.: Žrtev velike ljubezni. Št. 44–51.
- Paul Keller: Dom. Roman z gora (Poslovenil B. R.). Letnik 22 (1939). Št. 46–52; Letnik 23 (1940). Št. 1–22.
- Vinko Bitenc: Kako je junaška Manca dobila moža. Št. 51.
- Mrakov Pavle: Beg rudarja Antona. Št. 51.
- Peter Koren: Našla je pot domov. Št. 51.
- B.: Zgodba o neskočni kravi. Št. 51.
- Ivan Albrecht: Zakaj je Milan ostal samec. Št. 51.
- D. A.: Prošnja božjemu detetu. Št. 51.
- Polnočni zvon. Pripovedka. Št. 51.
- Gospodična z lune. Japonska pripovedka. Št. 51.
- Veverice in oreh. Basen. Št. 51.
- Lojze Planinšek: Zgodba zapuščenega otroka. Št. 51.
- Edvard.: Zvestoba za zvestobo. Št. 52.
- Mirko Brodnik: Zimske vijolice. Št. 52.

1940

- Prosto po Scottu: Črni možje. Kriminalni roman. Št. 1–21.
- Guy de Maupassant: Sodček žganja. Št. 8.
- Stanko Mohar: Ložanova Tonca je imela le enega rada. Št. 12.
- Boter Brus: Dobro jih je spokoril. Št. 12.
- Branko Sodnik: Franček se je vrnil domov. Št. 12.
- Ignac Koprivec: Mesto jo je požrlo. Št. 12.
- Ivan Albrecht: Zavržena kri. Št. 12.
- Ignac Koprivec: Pod moževo pestjo. Št. 12.

- Henry Barbusse: Sreča ga je obiskala. Št. 12.
- Ivan Albreht: Kobilarjeva vrnitev. Št. 12.
- Jean Marat: Za zločincem manjka sled. Št. 12.
- Ivan Albreht: Mati zemlja. Št. 15–18.
- Vinko Bitenc: Mana je srečna. Št. 20.
- Hans Warring: V borbi z morjem. Ribiška povest. Št. 22–28.
- Pavel Petrič: Lovil jo je, pa ga je ona ujela. Vesela zgodbica. Št. 22.
- Emilio Salgari: Izgnanci. Št. 23–51.
- Dušan Metelan: Če se hočeš umakniti ženskam. Zgodba iz letoviškega življenja. Št. 27.
- F. Gobey: Umor na plesu. Letnik 23 (1940). Št. 29–52; Letnik 24 (1941). Št. 1–10.
- Moritz Lilie: Blodnje življenja. Povest iz preteklih časov. Letnik 23 (1940). Št. 52; Letnik 24 (1941). Št. 1–8.
- Maksim Gorki: Zgodba o materi. Št. 52.
- Jože Andrejevec: Kako je tat opeharil gospoda Pipca. Št. 52.
- Ignac Koprivec: Vzgoja ga je pokvarila. Št. 52.
- Ivan Turgenjev: Vrabec. Spomini iz mladosti. Št. 52.
- J. M.: Župan je prinesel svoja svetovalca pred glavarja. Št. 52.
- Boris Rihteršič: Martinov oreh. Št. 52.
- Stanko Pahič: Na sveti večer sta se spet našla. Št. 52.
- Ignac Koprivec: Tujino je spoznal. Št. 52.
- M. B. po Beckerjevi: Mrtva nevesta. Št. 52.
- Škopov Janez: Opat, njegov brat in cesar Jožef II. Št. 52.
- Mohar Stanko: V jelšo spremenjena deklica. Pravljica. Št. 52.
- Vladimir: Metka je šla po premog. Št. 52.
- Vladimir: Sveti večer. Št. 52.

1941

- Zuchhold: Smrt ob potu. Kriminalni roman. Št. 9–16.
- Mirko Brodnik: K novim zarjam. Roman iz sedanjih dni. Št. 11–16.

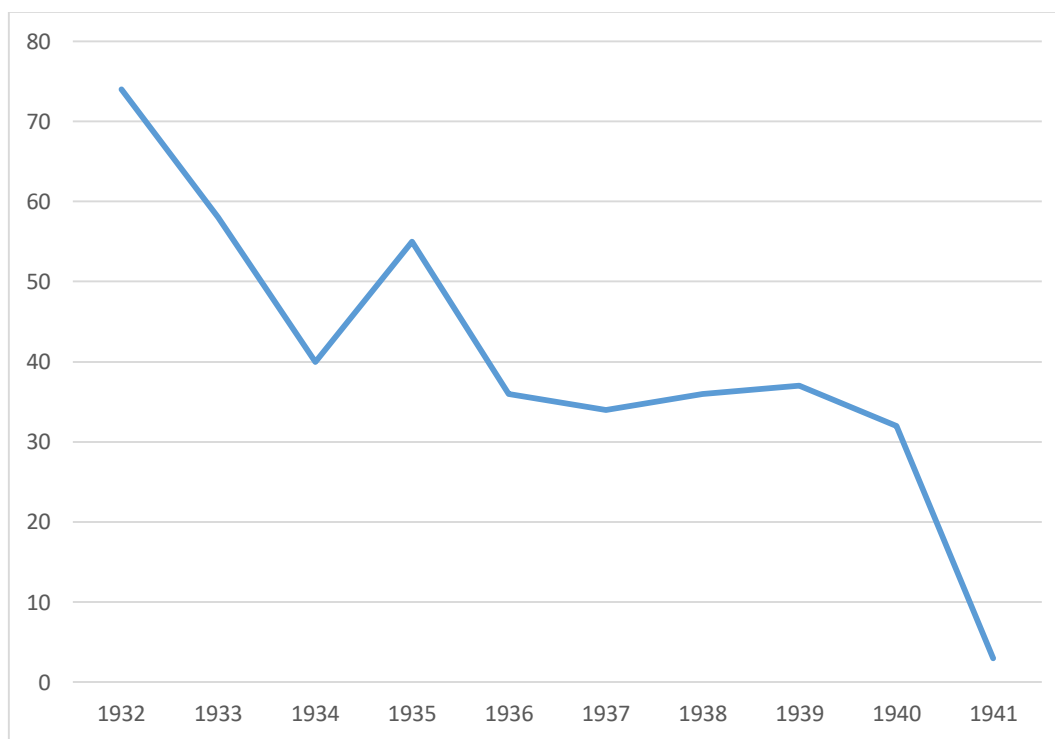
- Martin Koren: Kako je sreča obiskala malega Tončka. Št. 12.

Z zvezdico (*) so označena polliterarna dela. V vseh štirih primerih gre za memoarske in potopisne zapise, Aleksander Ličan se spominja vojnih let v tujini, Franc Goričan pa svojih popotovanj. Čeprav sem omenjena besedila označila s kvalifikatorjem »polliterarno«, sem jih v nadaljnji analizi upoštevala.

4 Analiza leposlovnih del v *Domovini* 1932–1941

4.1 Leposlovje po letih

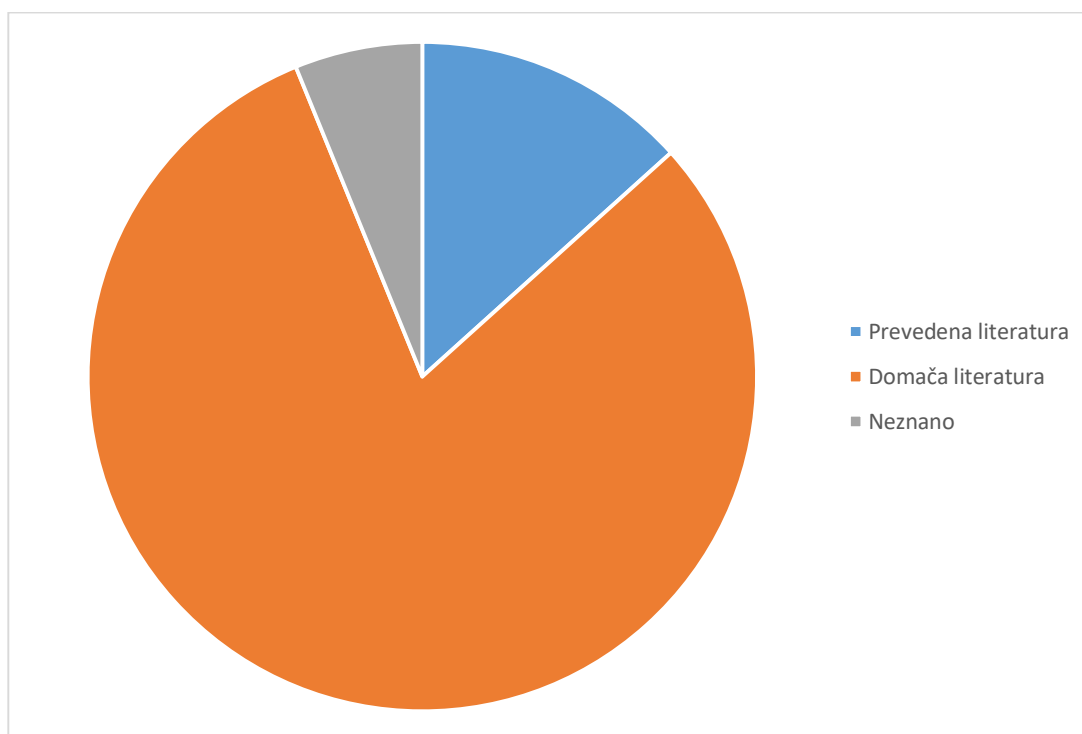
V časniku *Domovina* med letoma 1932 in 1941 izidejo skupno 403 dela, od tega jih 73 izide v nadaljevanjih. Leposlovje v nadaljevanjih izhaja praviloma v podlistku (izjema *Srce v okovih*, *Kmečki punt*, *Pet minut* in *Mati zemlja*). Drugo leposlovje najdemo na zadnjih straneh časopisa, velikokrat tudi grafično ločeno od neleposlovnih vsebin.



Graf 1: Objave leposlovja po letih

4.2 Domača in prevedena literatura

Tuje leposlovje predstavlja dobrih trinajst odstotkov celotnega leposlovja (54 od skupno 403 del) v *Domovini*. Z današnjega gledišča gre praviloma za manj znane avtorje, ki so ustvarjali v začetku 20. stoletja. Med 45 avtorji je največ nemških, visok delež imajo tudi skandinavski avtorji. Petina vseh prevedenih del je podnaslovljena z oznako »kriminalni roman«, še nekaj pa je del, ki svojega kriminalnega žanra v naslovu ne razkrivajo. Med prevedenimi avtorji je tudi Ivan Tavčar s črtico *Moja sestra Špelica*, ki jo je avtor napisal v nemščini. 25 del je anonimnih (avtor ni naveden) in uvrščenih v kategorijo Neznano. Večina anonimnih del je izšla v posebnih številkah ob božiču in veliki noči ter spadajo v žanr koledarskih zgodb, nekaj je tudi anonimnih pesmi.

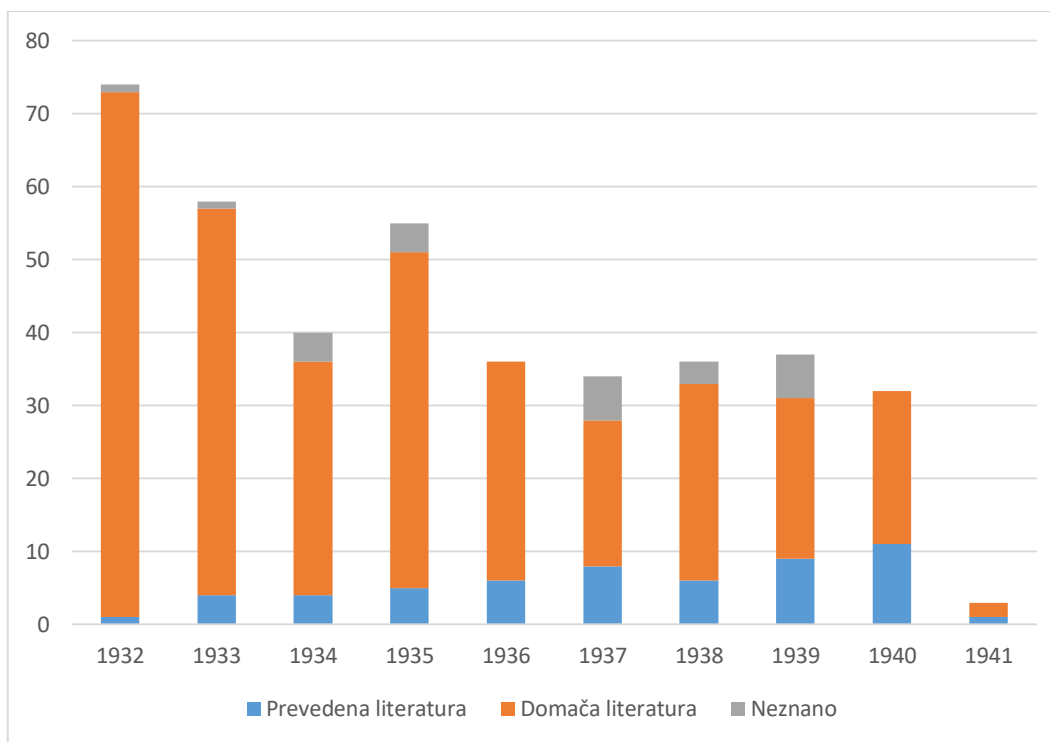


Graf 2: Razmerje med domačo in prevedeno literaturo

Če izvezemo podatke iz leta 1941, ko zaradi začetka druge svetovne vojne *Domovina* preneha s samostojnim delovanjem, delež prevedene literature z leti narašča. Največ prevedenih del (11) izide leta 1940.

Delež domačega leposlovja upada, nekaj na račun daljše literature, ki izhaja v nadaljevanjih, in ga v analizi upoštevam le enkrat. Največ domačega leposlovja izide v t. i. posebnih številkah ob veliki noči in božiču, takrat zasledimo tudi leposlovje, namenjeno otrokom in mladini. Domače leposlovje v *Domovini* praviloma nima estetske vrednosti, gre za črtice z ljubezenskimi, folklornimi motivi s tendenco, zato delež prevedene literature ne preseneča.

Med znanimi domačimi avtorji so le tri avtorice – Milka Adamič, Katarina Špur in Ana Trdina. Prav toliko jih najdemo med tujimi avtorji – Emma Haushofer - Merk, Helene Hirsch in Käthe Becker. Domače avtorice predstavljajo 3,5 % vseh domačih avtorjev, tuje pa 6,7 % vseh tujih avtorjev.



Graf 3: Domača in prevedena literatura po letnikih

Pomanjkljivo navajanje tujih avtorjev v *Domovini* sem dopolnila s podatki iz nacionalnih biografij, literarnih leksikonov in indeksov. Nekaj avtorjev tako kljub priimku ostaja neidentificiranih. V spodnji tabeli po abecednem vrstnem redu navajam avtorje tujega leposlovja. V slovenščino je 18 del prevedel M. J. oz. J. M. Kot ugotavljam, bi lahko šlo za Mirka Javornika, v 30. letih pomembnega prevajalca v slovenščino. Štiri dela je prevedel Boris Rihteršič, tudi sam pisatelj.

Avtor	Jezik	Opombe
Hans Christian Andersen	danščina	
Hans Anton Aschenborn	nemščina	
Henry Barbusse	francoščina	
Käthe Becker	nemščina	v <i>D.</i> zgolj Beckerjeva
Björnsterne Björnson	norveščina	
Fortuné du Boisgobey	francoščina	v <i>D.</i> zgolj F. Gobey
Borum.		
Carl Crome - Schwiening	nemščina	
James Oliver Curwood	angleščina	
Anton Pavlovič Čehov	ruščina	
Guy de Maupassant	francoščina	
Arthur Conan Doyle	angleščina	
Sven Elvestad	norveščina	
Frank Froest	angleščina	
Ludwig Ganghofer	nemščina	
Maksim Gorki	ruščina	
Harmstorf		Gert Harmstorf (?)
Hans Hauptmann	nemščina	
Sadegh Hedayat	angleščina	
Alfred Hedenstierna	švedščina	
Helene Hirsch	nemščina	v <i>D.</i> Hirscheva
Jens Peter Jacobsen	danščina	
Paul Keller	nemščina	
Maximilian Kern	nemščina	v <i>D.</i> Maksimiljan Kern
Klausmann		
Moritz Lilie	nemščina	
Lychdorff		najverjetneje psevdonim
Hector Malot	francoščina	
Jean Marat		najverjetneje psevdonim
Jules Mary	francoščina	
Emma Haushofer - Merk	nemščina	v <i>D.</i> Ema Merkova
Reinhold Ortmann	nemščina	v <i>D.</i> s psevdonimom Brenckendorf
Peter Rosegger	nemščina	
Emilio Salgari	italijansščina	
Hugo Salus	češčina	
Otto Schwerin	nemščina	
Gabriel Scott	norveščina	
Avgust Šenoa	hrvaščina	

Karl Tanera	nemščina	v <i>D. Tanera</i>
Ludwig Thoma	nemščina	
Ivan Turgenjev	ruščina	
Richard Voss	nemščina	
Hans Warring		
Otto Witt	švedska	
Hans Zuchhold	nemščina	

Tabela 1: Abecedni seznam tujih avtorjev

4.3 Dolžina tujih in slovenskih del

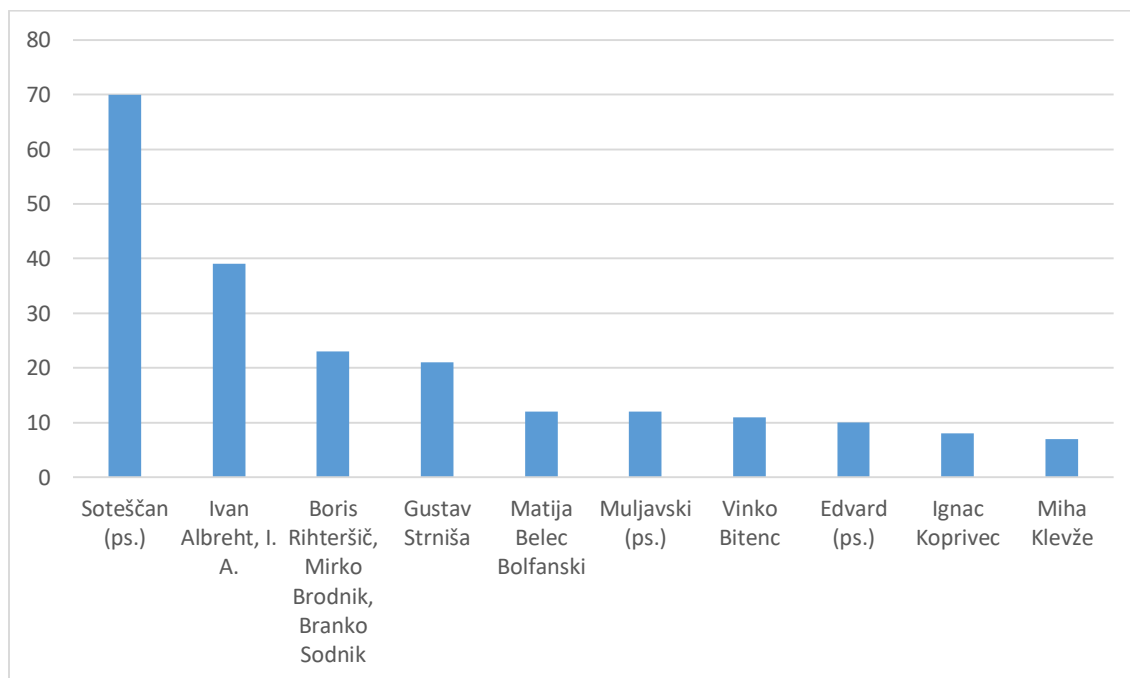
V nadaljevanjih (več kot eni številki) je izšlo 73 del. 36 del je izvirno slovenskih, 37 je prevedenih. Povprečna dolžina izvirnih slovenskih del je dobrih 14 števil, prevedenih pa slabih 16. Roman Mirka Brodnika (= Boris Rihteršič) *Srce v okovih* izide v kar 72 nadaljevanjih in se razteza v tri letnike. V tabeli je prikazanih deset najdaljših proznih del, objavljenih v *Domovini*. Kar sedem del je prevedenih.

Delo	Število nadaljevanj
<i>Srce v okovih</i>	72
<i>Faraonov dedič</i>	53
<i>Kmečki punt</i>	40
<i>Dva človeka</i>	39
<i>Vaški apostol</i>	36
<i>Velika ljubezen</i>	36
<i>Andrej Šolar</i>	34
<i>Umor na plesu</i>	34
<i>Usodna žena</i>	30
<i>Doma</i>	30

Tabela 2: Deset najdaljših proznih del v *Domovini*

4.4 Avtorstvo

V desetih letih sledimo leposlovnim objavam 130 avtorjev, katerih avtorstvo je nakazano bodisi s psevdonimom, priimkom, inicialkami bodisi s celotnim imenom. Slabi dve tretjini (86) predstavljajo znani domači avtorji.



Graf 4: Deset najproduktivnejših avtorjev

V grafu je prikazanih deset najproduktivnejših avtorjev, med njimi pa tujih avtorjev ni. S 70 objavami prednjači Jožef Urbanija, ki je v *Domovini* objavljala pod psevdonimom Soteščan, z 39 objavami sledi Ivan Albreht. Na tretjem mestu je s 23 objavami Boris Rihteršič, ki je sicer pisal tudi s psevdonimoma Mirko Brodnik in Branko Sodnik. Več kot dvajset objav doseže še Gustav Strniša.

Najproduktivnejša tuja avtorja sta z vsak po štirimi objavami Hans Anton Aschenborn in Emma Haushofer-Merk, sledita Sven Elvestad s tremi in Alfred Hedenstierna z dvema objavama. Ostali tuji avtorji v *Domovini* nastopijo le enkrat.

Pri razvozlati inicialk in psevdonimom slovenskih avtorjev sem si pomagala s portalom *SNB*, Kocijanovo *Slovensko kratko pripovedno prozo 1919–1941*, *Wikipedijo* ter s spletnim brskalnikom *Google*.

V tabeli prikazujem razrešene psevdonime in inicialke naslednjih avtorjev (in prevajalcev):

Psevdonim	Pravo ime
A. B.	Albert Breznik
A. S.	Anton Stražar
B. R.	Boris Rihteršič
Bolfanski	Matija Belec
Branko Sodnik	Boris Rihteršič
Edvard	Edvard Zajec (?)
Eremit Valentin	Valentin Podstenšek
I. A.	Ivan Albreht
J. M.	Mirko Javornik (?)
K. V.	Vinko Košak (?)
M. J.	Mirko Javornik (?)
Mirko Brodnik	Boris Rihteršič
Muljavski	Edvard Zajec
Petruška	Radivoj Peterlin
R. K.	Rudolf Kresal
Soteščan	Jožef Urbanija
Tone Koren	Ivan Mulaček
Vladimir	Janko Moder/Vladimir Medvešček

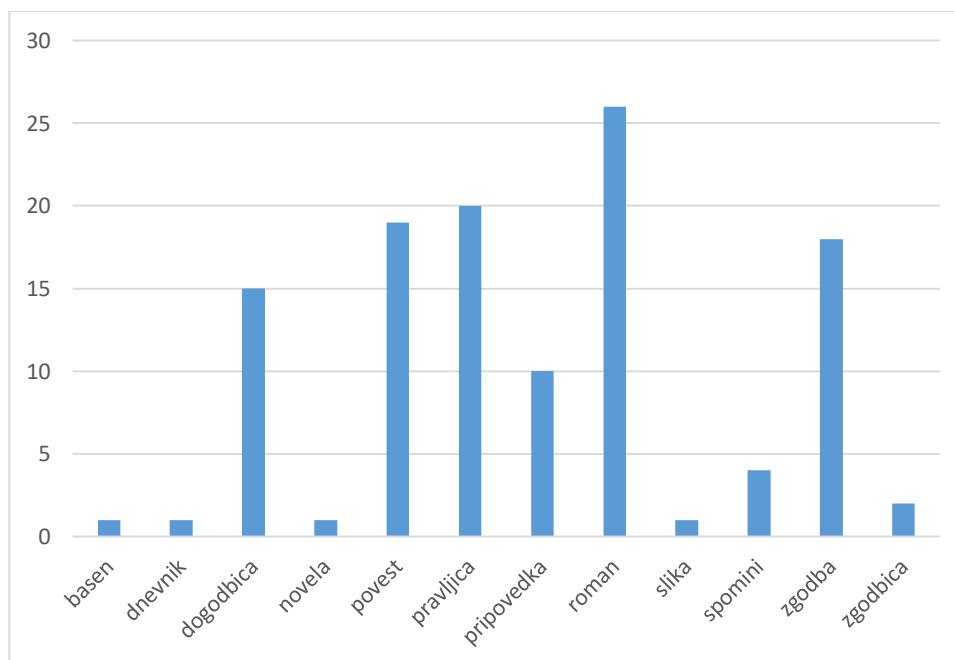
Tabela 3: Identiteta avtorjev

Inicialk in psevdonimov 19 avtorjev nisem znala razrešiti. Kljub temu njihova dela štejem k domačemu leposlovju, gre namreč večinoma za črtice, zelo kratke praznične zgodbe in pesmi, prevedeno leposlovje je bilo daljše in se je nahajalo bodisi v podlistku bodisi na svoji strani. Nadaljnji argument je nedvomno odsotnost navajanja izvirnega jezika ter prevajalca pri leposlovju z nerazrešenim avtorstvom.

Nerazrešeni tako ostajajo naslednji avtorji: B., Boter Brus, D. A., D. H., Dobrovec, J. Č., J. P., Janez Čmerika, Franjo Klučnik, K. M., Mad., M. B., Melhijor, P. D., Pohorski, Protazij Celestinič, S., Silvester, Srečko Lilija, Škopov Janez.

4.5 Podnaslavljanje del

Zvrstne oznake so značilne za 118 (29 %) leposlovnih del v *Domovini*. Podnaslavljanje ni obvezno, je pa pomemben faktor pri usmerjanju bralčeve recepcije (Hladnik 1991: 46). Tradicije podnaslavljanja se 20. stoletje trdno več ne oklepa, še vedno pa so podnaslovi odvisni od: uredniške izbire, avtorjeve navade, časovnih preferenc in dolžine besedila. Med zvrstnimi oznakami v podnaslovljenih leposlovja v *Domovini* tako najdemo: basen, dnevnik, dogodbico, novelo, povest, pravljico, pripovedko, roman, sliko, spomine, zgodbo in zgodbico. Ker gre v večini primerov pri oznaki roman le za odlomke in priredbe (*Zagonetne tatvine draguljev*, *Tri kaplje krvi*, *Andrej Šolar*, *Nesreča itd.*), se za analizo razmerja med zvrstno oznako in dolžino pripovedi nisem odločila.



Graf 5: Zvrstne oznake v podnaslovljenem leposlovju

Podnaslovljena dela velikokrat niso ostala le pri zvrstnih oznakah, slednjim tako sledi podatek o žanru, namembnosti, okoliščinah nastanka in tematiki.

Leto	Število podnaslovljenih del	Podnaslovi
1932	15	<i>Pripovedka (4x), ljudska pripovedka (2x), povest (2x), dogodbica (2x), šaljiva zgodba, sanjska zgodba, povest iz starih časov, povest iz minilega stoletja, božična zgodba mladega dobičkarja</i>
1933	15	<i>Dogodbica (6x), pripovedka (6x), povest iz naših dni, povest iz preteklih dni, povest iz prošlega stoletja</i>
1934	13	<i>Pravljica (2x), birmánska pravljica, ruska pravljica, božična dogodbica, božična slika iz tujine, božična zgodba, božična zgodba iz vojnih časov povest iz nekdanjih dni, pripovedka iz Črnega grabna, dogodbica z bojišča, dogodbica, povest iz davnine</i>
1935	16	<i>Pripovedka (3x), kriminalni roman (2x), resnična zgodba (2x), povest iz starih časov, dogodek v noči velikega ponedeljka, dogodbica, dogodbica z bojišča, šaljiva zgodba, povest iz davnine, pravljica, zgodbica, roman sirote</i>
1936	8	<i>Pripovedka (3x), kriminalni roman (2x), povest iz minile dobe, roman iz preteklih dni, iz dnevnika slovenskega vojaka in ujetnika v svetovni vojni</i>

1937	7	<i>Kriminalni roman (3x), pripovedka (2x), vesela velikonočna zgodba, pravljica za naše najmlajše</i>
1938	9	<i>Roman (3x), afriška živalska zgodba (2x), pripovedka, japonska pripovedka, novela, iz spominov na rusko ujetništvo</i>
1939	14	<i>Pravljica (2x), pripovedka (2x), japonska pripovedka, basen, roman z gora, zgodovinska povest iz Sirije, zgodovinska povest iz rusko-turške vojne, povest iz predvojnih časov, zgodovinska povest, ljudska zgodba, roman iz predvojnih dni, kriminalni roman iz predvojnih časov</i>
1940	7	<i>Kriminalni roman, ribiška povest, vesela zgodbica, zgodba iz letoviškega življenja, zgodba o materi, spomini iz mladosti, pravljica</i>
1941	2	<i>Kriminalni roman, roman iz sedanjih dni</i>

Tabela 4: Prikaz podnaslovov po letih

4.6 Koledarske zgodbe

Koledarske zgodbe predstavljajo samostojni žanr, vsebinsko pa so vezane na tradicionalna praznovanja v določenem kulturnem prostoru (božič, velika noč) (Belšak 2001/2002: 237). V *Domovini* izidejo kot del posebnih rubrik: Vesela aleluja, Pirhi za mladino, Božična priloga Domovine¹ in Za naše mlade prijatelje. V *Domovini* med letoma 1932 in 1940 najdemo 62 koledarskih zgodb, največ, 8, v božični številki leta 1934. Zaradi prenehanja samostojnega izhajanja 1941 koledarskih zgodb v zadnjem letniku nisem analizirala.

¹ Božična priloga *Domovine* ni samostojni del časopisa.

Leto	Koledarska zgodba	Praznik
1932	Vinko Bitenc: <i>Pirhi svete Katarine</i>	velika noč
	France Kojnik: <i>Skopuljin velikonočni žegen</i>	
	Ivan Albreht: <i>Vinkovi pirhi</i>	
1932	Janko Kač: <i>Muzikant (Božična zgodba mladega dobičkarja)</i>	božič
	Gustav Strniša: <i>Božič gospe Kristine</i>	
	Gustav Strniša: <i>Smrt citrarja Jožeta</i>	
1933	Vinko Bitenc: <i>Začarani ženin in uročena nevesta</i>	velika noč
	Gustav Strniša: <i>Velikonočna srečka</i>	
	Gustav Strniša: <i>Sebi jo je zagodel</i>	
	France Kojnik: <i>Zgodovina starega križa (Pripovedka)</i>	
1933	Peter Koren: <i>Tujec</i>	božič
	I. A.: <i>Prazniki na fronti</i>	
	Gustav Strniša: <i>Sveti večer Janeza Selana</i>	
	Janko Kač: <i>Razburljiva božična zgodba</i>	
	Gustav Strniša: <i>Čiček in njegove jaselce</i>	
1934	Gustav Strniša: <i>Starega Damjana najlepša velika noč</i>	velika noč
1934	Soteščan: <i>Božična noč</i>	božič
	Soteščan: <i>Sveta noč ga je vrnila (Božična dogodbica)</i>	
	<i>Cigan in medved (Ruska pravljica)</i>	
	Davorin Ravljen: <i>Martin Meh</i>	
	Ludvik Mrzel: <i>Na cesti (Božična slika iz tujine)</i>	
	Janko Kač: <i>Petrolej (Božična zgodba)</i>	
	Gustav Strniša: <i>Božič pri Sv. Volbenku</i>	
	A. B.: <i>Jablana (Božična zgodba iz vojnih časov)</i>	
1935	Gustav Strniša: <i>Za žalostno veselje</i>	velika noč
	Davorin Ravljen: <i>Ob uri duhov</i>	
	Soteščan: <i>Od mrtvih je vstala (Dogodbica)</i>	

1935	Milka Adamičeva: <i>Prvi božič v svobodi</i>	božič
	Vinko Bitenc: <i>Zaroka na sveti večer</i>	
	Rudolf Kresal: <i>Anka</i>	
	Jože Bregar: <i>Veselo presenečenje</i>	
	Tone Koren: <i>Otrok v snegu</i>	
1936	Rudolf Kresal: <i>Slovenska cvetna nedelja</i>	velika noč
	Gustav Strniša: <i>Razočaranje</i>	
	Soteščan: <i>Živ v krsti</i>	
	Gustav Strniša: <i>Konec mlade ljubezni</i>	
1936	Ivan Albreht: <i>Andrejačeva sreča</i>	božič
	Milka Adamičeva: <i>Bedne duše</i>	
	Vinko Bitenc: <i>Štepiharjevega Blaža nesrečen konec</i>	
	Boris Rihteršič: <i>Jurček gre k polnočnici</i>	
	Ivan Albreht: <i>Tinica</i>	
1937	Vinko Bitenc: <i>Zadragarjev Janez se je izpreobrnil</i>	velika noč
	Ivan Albreht: <i>Ptičja bolnišnica v beki Ne more umreti</i>	
1937	Jože Blatnik: <i>Kakor v pravljici</i>	božič
	Boris Rihteršič: <i>Berač igra na lajno</i>	
1938	Ivan Albreht: <i>Blagoslov bajtarja Jerina</i>	velika noč
	Vinko Bitenc: <i>Ljubezen Riharjeve Katre</i>	
	P. D.: <i>Na pragu svobode</i>	
	Katra Špur: <i>Šla je v Francijo</i>	
	Ivan Albreht: <i>Tilkina cvetna nedelja.</i>	
1938	Muljavski: <i>Tri narodne o Kristusu in Petru</i>	božič
	Ignac Koprivec: <i>Kako je ujel tatu drv</i>	
	Vinko Bitenc: <i>Marija s pomarančami</i>	
1939	France Blagotinšek: <i>Hristos voskrese</i>	velika noč
	Ignac Koprivec: <i>Poslednja velika noč Gregorjeve Gere</i>	
1939	Vinko Bitenc: <i>Kako je junaška Manca dobila moža.</i>	božič
	Peter Koren: <i>Našla je pot domov Polnočni zvon</i>	

1940	Stanko Mohar: <i>Ložanova Tonca je imela le enega rada</i>	velika noč
	Boter Brus: <i>Dobro jih je spokoril</i>	
	Branko Sodnik: <i>Franček se je vrnil domov</i>	
1940	Stanko Pahič: <i>Na sveti večer sta se spet našla</i>	božič
	Ignac Koprivec: <i>Tujino je spoznal</i>	

Tabela 5: Koledarske zgodbe po letih

5 Zaključek

V diplomskem delu sem najprej predstavila časnik *Domovina*, njegove začetke, uredništvo in nazore. Posebni podpoglavji sem namenila vsebinski in formalni delitvi časnika ter funkciji leposlovja v *Domovini*.

V nadaljevanju sem se posvetila popisu bibliografije leposlovnih del, objavljenih v *Domovini* med letoma 1932 in 1941. Bibliografijo sem postavila na Wikivir in služi kot zbirnik še nepostavljenih gradiv na portalu.

Popisano leposlovje sem analizirala. Skupno so v *Domovini* v obdobju 1932–1941 izšla 403 dela, največ leta 1932. Trinajst odstotkov leposlovja predstavlja prevedena literatura. Največ prevedene literature je izšlo leta 1940 – 11. Med 45 različnimi tujimi avtorji prevladujejo nemški. Tuje avtorje sem uredila v abecedni seznam, k vsakemu avtorju pa zapisala jezik, v katerem je avtor ustvarjal. Ukvarjala sem se tudi z analizo dolžine leposlovja. Med desetimi najdaljšimi deli je sedem del tujih avtorjev. Najdaljše delo je roman *Srce v okovih* Mirka Brodnika (= Boris Rihteršič).

Med 130 znanimi avtorji (avtorji, katerih avtorstvo je nakazano bodisi s psevdonimom, priimkom, inicialkami bodisi s celotnim imenom) predstavljajo znani domači avtorji slabi dve tretjini. Najproduktivnejši domači avtor je s 70 deli Soteščan (= Jožef Urbanija), sledita mu Ivan Albreht z 39 in Boris Rihteršič s 23 deli.

S podnaslovi je opremljenih 109 del (29 %). Med zvrstnimi oznakami v podnaslovih prednjači »roman« s 26 pojavitvami.

V zadnjem koraku analize sem se posvetila žanru koledarske zgodbe, ki ga v *Domovini* najdemo v številkah ob božiču in veliki noči. Največ koledarskih zgodb je v božični številki 1934, in sicer osem. Skupno je v *Domovini* med letoma 1932 in 1940 62 koledarskih zgodb.

6 Viri in literatura

Aleksandra Belšak: Sistem žanrov v katalogu literarnih pojmov pri SAZU. *Jezik in slovstvo* 44. 5–6: 233–248, 2001/2002.

Konrad Feilchenfeldt: Hans Hauptmann. *Deutsches Literatur-Lexikon. Das 20. Jahrhundert*. Bern/München: De Gruyter, 2000.

Lutz Hagedstedt: Käthe Becker. *Deutsches Literatur-Lexikon. Das 20. Jahrhundert*. Bern/München: De Gruyter, 2000.

Miran Hladnik: *Povest*. Ljubljana: Državna založba Slovenije, 1991.

Gregor Kocijan: *Slovenska kratka pripovedna proza 1919–1941*. Ljubljana: Znanstveni inštitut Filozofske fakultete, 1999.

Urška Skalicky: *Avtorji leposlovnega podlistka v časopisu Domovina v času od 1918 do 1930*. Diplomsko delo. Krško, 1998.

Domovina. [Digitalna knjižnica Slovenije](#).

[Avstrijski biografski leksikon](#).

[Nemška biografija](#).

[Slovenska biografija](#).

[Švedska nacionalna biografija](#).

Izjava o avtorstvu

Izjavljam, da je diplomsko delo v celoti moje avtorsko delo ter da so uporabljeni viri in literatura navedeni v skladu s strokovnimi standardi in veljavno zakonodajo.

Raka, maj 2019

Anamarija Cemič (lastnoročni podpis)

Izjava kandidata / kandidatke

Spodaj podpisani/a _____ izjavljam, da je besedilo diplomskega dela v tiskani in elektronski obliki istovetno, in dovoljujem / ne dovoljujem (ustrezno obkrožiti) objavo diplomskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

Datum:

Podpis kandidata / kandidatke: